

Igazságon túli kor

Sokan tagadják, hogy a fertőző betegségek visszaszorulását az oltások eredményezték. Ezek az emberek egyszerűen nem foglalkoznak a tényekkel, csak hajtogatják a hamis nézeteiket – mondja Boldogkői Zsolt, a Szegedi Tudományegyetem Orvosi Biológiai Intézetét vezető egyetemi tanár.

ÖTVÖS

Hat éve az index.hu jelent meg az oltásellenesség hazugságairól szóló anyaga, ahol arról írtak, hogy a gyógyszerek és főként azok gyártói a társadalom egy részében globális néputálatnak örvendnek. Az ismerethiány szülte oltás-megtágadás súlyos problémákhoz vezethet, ha ennek szintje elér egy bizonyos arányt a népességben. Arra figyelmeztetett, hogy sok veszélyes kórokozó várakozik sötét zugokban türelmetlenül, hogy lecsapjon gyermekeinkre és a felnőttekre egyaránt. Javult vagy romlott azóta a helyzet? – Két fronton tapasztaltam jelentős romlást. Az egyik a koronavírus-járvány megjelenése, a másik pedig a hazai oltásellenesség hangjának és szer-

zettségének az erősödése. Míg korábban egy-két holdkóros nem adta be a gyerekének a vakcinát, ma már orvosi és gyógyszerészdiplomával rendelkező személyek állnak a hazai antivax mozgalmak élén. Petíciót fogalmaznak meg a kötelező védőoltások megtagadására éppen akkor, amikor a járvány megfékezésére hamarosan rendelkezésre fog állni a megoldás, amely nem más, mint a vakcina. Ráadásul nemsokára várható az influenza megjelenése, amely ha egyidejűleg támad a koronavírus, akkor igen komoly egészségügyi problémákat okozhat olyan személyekben is, akik egyébként külön-külön ellenállók mindkét vírusnak.

– Sokan óztkodnak a védőoltásoktól, sőt egyesek még a kötelezően beadandókat is megtagadják. Mi lehet ennek az oka?

– A laikusok között az oltásellenesség legfőbb okai a tudatlanság és az ismerethiány. Nagyon sok

kárt okozott Andrew Wakefield brit orvos, aki egy tanulmányban azt állította, hogy az úgynevezett MMR-oltás (kanyaró, mumpsz és rubeola ellen) autizmust okoz. Kiderült, hogy hazudott az illető, a cikket vissza is vonták, de a közvélemény nem értesült erről, illetve sokan úgy vélik, hogy Wakefield a háttérhatalmak áldozata lett.

– A jelenlegi helyzetben mindenkinek a hatékony vakcina mielőbbi kifejlesztéséért kellene szurkolnia. Ezzel szemben megjelennek a vírus-tagadó orvosok, az oltásellenes vélemények. Ez mivel magyarázható?

– A védőoltások ellen különféle kétes üzleti vállalkozások is nyilvánosan agítálnak, azt állítván, hogy az általuk árult szerek vírusellenes hatásúak. Megint mások pártépitési szándékkal gyűjtik maguk köré a tudománytagadókat. Vannak, akiket csak a szereplési vágy hajt, és

ezért mennek szembe a főáramú tudománnyal. Ez azonban nem olyan alternatív elképzeléseket takar, amelyek megfontolandó gondolatokat tartalmaznak, hanem súlyos ismerethiányból fakadnak, megfűszerezve különféle abszurd összeesküvés-elméletekkel.

– Mit kezdünk az olyan eszement véleményekkel, hogy az oltóanyagok mikrocsipeket tartalmaznak, hogy megfigyeljenek bennünket, illetve olyan vegyületeket tartalmaznak, amelyek sterilizálnak egyes népcsoportokat?

– Az iskolázatlan emberek esetében is elképesztőek ezek a nézetek, de megdöbbentő módon magas rangú orvos is, mint például Pócs Alfréd olyan vállalhatatlan téveszmét tesz magáévá, mely szerint a védőoltásokkal mikrocsipeket juttatnak a szervezetbe Bill Gates és a WHO megbízásából, amelyekkel nemcsak megfigyelni lehet az embereket, hanem az 5G mobiltechnológia segítségével meg is lehet ölni őket. Ugyanaz a személy állítja, szintén nyilvánosan, hogy olyan hormonokat tesznek a védőoltásokba, amelyek sterilizációhoz vezetnek.

– Egyesek szerint a fertőző betegségek visszaszorulását nem a tömeges oltások eredményezik. Hanem mi?

– Ezek az emberek egyszerűen nem foglalkoznak a tényekkel, csak hajtogatják a hamis nézeteiket. A tudománytagadás nem racionális, nem tudunk értelmes válaszokat kapni ilyen kérdé-

sekre. A tudományellenesség többféle fronton halad. A tudománytagadás mindössze kétségbe vonja a nyilvánvaló tényeket, de nem állít alternatív elképzeléseket. A tudománytalan nézeteiket vallók áltudományos vagy egyenesen konspiratív elképzelésekkel állnak elő.

– Ha folytatódik az oltásellenes trend, akkor már a fejlett országok sem lesznek védettek a járványoktól. Valóban ezen az úton járunk?

– Magyarország jól áll a kötelező védőoltások tekintetében. Több nyugat-európai országban sokkal lazábbak a szabályok, az állampolgárok felelősségtudatára bízták a dolgot. Ezek az országok az oltástagadás erősödésével szembe kerültek azzal a problémával, hogy olyan fertőző betegségek ütök fel a fejüket, amelyekről korábban már megszabadultunk. Ezt a problémát úgy próbálják megoldani, hogy például nem engedik állami iskolába járni az oltatlan gyerekeket. A helyzet az, hogy a jelenlegi időszakot az igazságon túli kornak (post-truth age) nevezik, nem véletlenül, mivel széles néptömegek körében a tényeknek és a tudománynak a tagadása a jellemző. Sőt számos fontos országban a politikai vezetésben is uralkodóvá váltak ezek a nézetek. Ez utóbbi jelenség neve igazság utáni politika. Nem tudom megjósolni, merre tartunk. Bizom benne, hogy hamarosan visszakanyarodunk a normális kerékvágásba. Az internetnek és ezen belül a közösségi médiának óriási sze-

Boldogkői Zsolt

Fotó: Mediaworks archív

repe van a téveszmék terjesztésében és az ilyen eszméket vallók megszerveződésében. Ráadásul a hiedelmek rögződésében igen fontos szerepet játszik a „csordahatás”, az a jelenség, hogy ha valamit többen hisznek, akkor az egyén felelőssége a saját vélemény kialakulásában csökken vagy megszűnik. Más szavakkal, ha csak egyedül hiszek valamiben, akkor folyton mardos a kétely, hogy igazam van-e, míg ha sokan mások is hisznek ebben, akkor ez a tény mentesít a lelki gyötrődés alól.